

שם הקורס: אנטומיה
מס' קורס: 290.1053 א
מועד: סמסטר א' – יום ד' 1000-0830

מרצים בקורס: ד"ר מעיין אגמון
מר רועי צמח שחר
דואר אלקטרוני: agmon.mn@gmail.com
Roy.tzemah@gmail.com
שעות קבלה: יום ד', שעה 10:00, בתיאום מראש
רמת הקורס: תואר ראשון, שנה א'
אתר הקורס: אתר הוראה מתוקשבת קורס 290.1053

מטרות הקורס:

גוף האדם הוא מבנה מדהים המורכב ממיליונים של תאים המאורגנים ברקמות, איברים ומערכות הפועלות כיחידה אחת. במהלך הקורס נבנה את הגוף הנורמלי מהרמה הבסיסית של אטומים ומולקולות ועד לגוף השלם.

הקורס יעסוק בלימוד המבנה, מיקום ותפקוד מערכות האברים השונות. זאת לצורך הבנת תגובת הגוף במצבים ובהתפתחות תהליכים פתולוגיים.

אין הכוונה להקיף וללמד את כל מה שידוע על גוף האדם, אלא לתת בסיס מוצק להבנת גוף האדם; ללמד את התהליכים הקורים, ואת השפה בה אנו משתמשים לתיאור גוף האדם.

המטרה העיקרית של הקורס היא לתת את הכלים הראויים להבנה והתמודדות עם היס האדיר של אינפורמציה רפואית.

מבנה הקורס:

- הקורס במבנה של למידה מעורבת:
  1. הרצאות מוקלטות הניתנות באופן מתקשב, זמינות לצפייה באתר הקורס.
  2. הרצאת שאלות/תשובות חדשה מידי שבוע, זמינה באתר הקורס בה נתמקד בדגשים להרצאה המוקלטת ונשיב על שאלות.
- כיצד לומדים בקורס?
  1. הקורס מחולק לשבועות; בכל שבוע יפתח לכם פרק לימוד (באתר הקורס, במודל) שאותו עליכם ללמוד באופן עצמאי.
  2. בנוסף למצגות הקורס, כל פרק לימוד כולל גם חוברת (בקובץ) המסכמת את התכנים של אותו פרק.
  3. לכל פרק לימוד הרצאות מוקלטות; יש לצפות בהקלטות עד יום שלישי בכל שבוע. כדי לסייע לכם להתמקד בשיעורים, לכל יחידת לימוד מותאמות שאלות הכוונה למיקוד, המסייעות להבין את סדר הנושאים ותכנם. על שאלות המיקוד נשיב בהרצאה מוקלטת שתועלה לאתר ביום רביעי.
  4. שאלות כלליות נוספות על החומר הנלמד ניתן להעלות דרך אתר הקורס (לוח הדיונים במודל) להתייחסות בשיעור המקוון של אותו השבוע.
  5. לכל פרק לימוד מצורף תרגיל בית מקוון, הזמין דרך אתר הקורס. התרגיל הינו חובה ויש להשיב עליו מידי שבוע. כדאי וניתן להשיב ולתקן את התשובות לתרגיל

- כמה פעמים שרוצים (היות וציון התרגילים משוקלל בציון הקורס הסופי). הגשת תרגיל הבית אפשרית עד יום שלישי בחצות.
6. לכל פרק לימוד מצורפות שאלות הכוונה למיקוד, הזמינות דרך אתר הקורס. **מענה על השאלות הינו חובה** ויש להשיב עליהן בכתב (בקובץ WORD) ולהעלותן לתיבת ההגשה של הקורס עד יום שלישי בחצות.
7. בימי רביעי, אחרי שתתווסף לאתר הרצאת שאלות/תשובות של אותו השבוע, יופיע באתר הקורס בוחן שבועי, באותה המתכונת של תרגילי הבית. **הבוחן הינו חובה** (משוקלל בציון הקורס הסופי) ויהיה זמין למענה עד יום חמישי בחצות. זמן המענה על הבוחן מוגבל ל- 30 דקות ברגע בו התחלתם להשיב; אנא התכוננו לבוחן בהתאם. בשונה מהתרגילים, על הבוחן ניתן להשיב פעם אחת בלבד. **אין הארכות זמן חריגות – הזמן שהוקצה לבוחן השבועי כולל בתוכו הארכת זמן גורפת לכלל הלומדים בקורס.**

- בחינות אמצע ומבחן מסכם
- 1. בחינות אמצע יתקיימו בשבוע השישי (על פרקים 1 עד 5 כולל) ובשבוע ה- 11 (על פרקים 6 עד 10 כולל) בחינות אמצע יתקיימו באותה המתכונת של הבחינות השבועיות (באופן מקוון דרך אתר הקורס, עם מגבלת זמן).
- 2. המבחן המסכם הכולל את החומר של הקורס כולו יתקיים בתקופת הבחינות עם תום סמסטר א'. המבחן יתקיים באופן מקוון; מידע נוסף יימסר בהמשך.

הסבר נוסף ומפורט על מהלך הקורס, יינתן לקראת השיעור הראשון.

במוקד התמיכה של אגף המחשוב ומערכות מידע ישמחו לסייע לסטודנטים בכל נושא טכני הקשור להתחברות לאתר הקורס. [פרטי התקשרות](#)

דרישות הקורס:

- הגשת 14 תרגילים לאורך הסמסטר.
- הגשת 14 קבצי תשובות לשאלות מיקוד לאורך הסמסטר.
- מענה על 14 בחינות שבועיות ועל 2 בחינות אמצע.
- מבחן סוף סמסטר עם ציון עובר של 55 לפחות.

מרכיבי הציון סופי:

- 50% מבחן מסכם
- 25% בחינות האמצע (בשבוע 6 ובשבוע 11)
- 10% בחינות שבועיות
- 15% תרגילי ההגשה

- חשוב! במידה והציון של המבחן המסכם נמוך ב- 25 נקודות מהציון של הבחינות, הבחנים והתרגילים, הוא יהיה ציונכם בקורס.
- במידה ותחסירו בחינות אמצע, תרגילים ובחינות שבועיות, הדבר עלול לפגוע יפגע בציון הסופי, גם אם הציון במבחן המסכם יהיה גבוה

יתכנו שינויים בסעיפים הנ"ל. הודעות על שינויים (במידה ויהיו) יימסרו בכתב במהלך הסמסטר.

חומר קריאה (חובה):

חוברות הקורס:

1. בן עמי י. פרקים בגוף האדם: מושגי יסוד (2015). החוברת הועלתה לאתר הקורס.
2. בן עמי י. רקמות הגוף (2015). החוברת הועלתה לאתר הקורס.
3. בן עמי י. פרקים בגוף האדם: מערכות (2015). החוברת הועלתה לאתר הקורס.

ספר נפלא

4. Tortora, G.J., & Derrickson, B.H. (2016).
Principles of anatomy and physiology. 15th Edition
 New Jersey: John Wiley & Sons, Inc

ספרות מומלצת

5. זוסמן א. אנטומיה ופיזיולוגיה של גוף האדם (2018). ידע – ספרות אקדמית
6. Moore, K.L., & Dalley, A.F (2017)
Clinical oriented anatomy. 8th Edition
 Lippincott Williams & Wilkins, Baltimore.
7. Netter, H.N. (2014). *Atlas of human anatomy*. 6th Edition
 Ciba-Geigy corporation, New jersey.

נושאי הקורס:

שבוע	נושא השיעור
1	המדעים העוסקים בגוף האדם השפה האנטומית: מונחים אנטומיים ומישורי תנועה אנטומיה אזורית – כלוב הצלעות; האגן, הגפיים
2	רמות הארגון בגוף החי: מהתא ועד הגוף הרב תאי מערכות הגוף מבנה התא; מיוזה ומיטוזה התא העוברי ויסצרה ולומן ממברנה מוקוזית; ממברנה סרוזית
3	גמטה; תהליך ההפריה השלבים בהתפתחות עוברית (פרה אמבריו, אמבריו, פטוס) התפתחות תאומים, הממברנות העוטפות את העובר תאי גזע
4	רקמת אפיתל ממברנת בסיס (בזאלית) העור (אפידרמיס, דרמיס, היפודרמיס) מטריקס (משתית) – הרכב ותפקיד רקמת חיבור אמיתית
5	סחוס ועצם: הרכב רקמת עצם, האוסטיאון; עצם דחוסה ועצם ספוגית מבנה העצם הארוכה התפתחות עצמות, פלטת הגדילה

	מח העצם, אטרופיה של מח העצם אוסטיאופורוזיס המפרק הסינוביאלי	
6	רקמת שריר; תכונות רקמת שריר; מקורות אנרגיה לשריר מבנה שריר השלד (מקרו, מיקרו), מבנה הסרקומר תנועה מפרקית; תחל ואחז של רקמת שריר; כיווני תנועה מערכת התחושה: תחושה כללית, תחושה מיוחדת מערכות בקרה בגוף; הומאוסטזיס, מים בגוף	
7	מודל תיאורטי למערכת העצבים חלקי המוח; ההגנות על המוח PNS, CNS מסלולים אל המוח, מסלולים מהמוח מערכת עצבים סימפטטית ופרהסימפטטית – א' נוירון ונוירוגליה; חלקיו השונים של תא העצב; מיאלין חלוקה ומיון של תאי עצב, הסינפסה	
8	עמוד השדרה: מבנה החוליות, עקומות עמוד השדרה, הדיסק הבין חולייתי מוח חוט השדרה: העצבים חומר אפור, חומר לבן; גנגליון מסילות ועמודות בחוט השדרה מקלעות עצביות (פלקסוסים); דרמטומים קשת רפלקס	
9	הגולגולת; גזע המוח; המוח האמצעי עצבים קרניאליים המוחון (המוח הקטן)	
10	חלקי המוח הגדול: המיספרות, אונות, אזורי ברודמן אזורים ראשוניים ואזורי אסוציאציה חיבור בין אזורים שונים המערכת הלימבית נוזל שדרה מוח (CSF), חדרי המוח מחסום דם מוח (BBB) מערכת עצבים סימפטטית ופרהסימפטטית – ב'	
11	מערכת לב ריאה א': רקמת הדם, המוגלובין, תאי הדם, מחזור הדם, מבנה הלב	
12	מערכת לב ריאה ב': עליות הלב, חבל הטבור חדרי הלב, המסתמים, כלי הדם הכליליים מערכת ההולכה בלב, א.ק.ג.	
13	כלי הדם: מבנה עורק, נים, וריד; אנסתמוזות אבי העורקים: ענפים לחזה, בטן, גף עליון, ראש הניקוז הורידי: ענפים מהחזה, בטן, גף עליון, ראש דליות (Varicose veins)	
14	מערכת הלימפה: מבנה, תפקיד שחלוף ברקמת הנימים ארגון רקמה לימפתית; קשרי לימפה, הטימוס, השקדים כלים לימפתיים, הנימה הלימפתית הניקוז הלימפתי, חשיבות קלינית למפת הניקוז הלימפתי	